

Νικητής η πόλωση

Οι ενδιάμεσες εκλογές ανέδειξαν το εύρος του διχασμού της Αμερικής - Το «κόκκινο τσουνάμι» στο οποίο ήλπιζε ο Τραμπ δεν ήλθε, αλλά και ο πρόεδρος Μπάιντεν κατέγραψε σημαντικές απώλειες ενώ η νέα ρεπουμπλικανική πλειοψηφία στη Βουλή θα είναι αγκάθι στις σχεδιαζόμενες μεταρρυθμίσεις

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΜΑΡΙΛΙΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

«Η Αμερική εξέρχεται από τις ενδιάμεσες εκλογές για το Κογκρέσο όπως προσήλθε σε αυτές: μια έντονα πολωμένη χώρα που παραμένει αγκιστρωμένη σε ένα στενό τμήμα του πολιτικού φάσματος, αρκετά δυσανεκτή με τον πρόεδρο Τζο Μπάιντεν και απρόθυμη ωστόσο να στραφεί στη διχαστική πολιτική του πρώην προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, μια πολιτική που εκκινεί από την πικρία». Αυτό σημείωναν οι «New York Times» την επομένη των ενδιάμεσων

εκλογών της περασμένης Τρίτης. Η διαπίστωση δεν θα μπορούσε να είναι πιο εύστοχη: τα αποτελέσματα των εκλογών καταδεικνύουν ακριβώς αυτό, ότι ο νικητής είναι η πόλωση - και όχι το «κόκκινο κύμα». Με βάση τα μέχρι χθες το πρωί εκλογικά αποτελέσματα, οι Ρεπουμπλικανοί, με 211 βουλευτές, έναντι 201 των Δημοκρατικών (επί συνόλου 435 εδρών), φαίνεται ότι ανακτούν τον έλεγχο της Βουλής των Αντιπροσώπων. Στην απερχόμενη Βουλή,

η ισορροπία ήταν 222-213 υπέρ των Δημοκρατικών. Στη Γερουσία, η αναμέτρηση θα κριθεί στο νήμα: επί συνόλου 100 εδρών, οι Δημοκρατικοί εξασφάλισαν 49 έδρες, οι Ρεπουμπλικανοί 49, ενώ αναμένονται τα αποτελέσματα στη Νεβάδα και στην Τζόρτζια. Μέχρι το βράδυ της Παρασκευής, στη Νεβάδα, με καταμετρημένο το 90% των ψήφων, ο Ρεπουμπλικανός Ανταμ Λάξαλι προηγείτο με ποσοστό 49% έναντι 48% της Δημοκρατικής Κάθριν Κορτέζ Μάστο. Στην Τζόρτζια,

δεδομένου ότι κανείς εκ των δύο υποψηφίων δεν απέσπασε ποσοστό άνω του 50%, θα διεξαχθεί δεύτερος γύρος εκλογών στις 6 Δεκεμβρίου. Τα προσωρινά αποτελέσματα στη Νεβάδα και στην Αριζόνα αναπτέρωσαν τις ελπίδες των Δημοκρατικών, δεδομένου ότι το κόμμα που θα κερδίσει τις εκλογές και στην Αριζόνα και στη Νεβάδα, εξασφαλίζει αυτομάτως τον έλεγχο της Γερουσίας. Αν ωστόσο οι Ρεπουμπλικανοί ανακτήσουν τον έλεγχο και

των δύο σωμάτων του Κογκρέσου, (Βουλής και Γερουσίας) τότε ο Μπάιντεν θα έχει μπροστά του μια δύσκολη διατία.

Το μήνυμα της δυσανεκτικότητας

Ο αμερικανός πρόεδρος δήλωσε ότι έλαβε το μήνυμα των εκλογών, το μήνυμα της δυσανεκτικότητας των πολιτών, επισημαίνοντας πάντως ότι οι Δημοκρατικοί πέτυχαν πολύ καλύτερες επιδόσεις από ό,τι πρόβλεπαν τα ΜΜΕ και οι δημοσκοπήσεις. Είναι

γεγονός ότι τις ΗΠΑ «δεν σάρωσε ένα κόκκινο (το χρώμα του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος) τσουνάμι», όπως ευελπιστούσαν οι Ρεπουμπλικανοί και ο Τραμπ, του οποίου η ανάμειξη στις εκλογές ήταν περισσότερο από έντονη (διέθεσε αρκετά εκατομμύρια δολάρια για να στηρίξει 300 υποψηφίους της επιρροής του). Γιατί δεν υπήρξε «κόκκινο τσουνάμι»; Διότι πολλοί Ρεπουμπλικανοί υποψήφιοι ήταν ακατάλληλοι και ανεπαρκείς - κάτι που είχε επισημάνει προεκλογικά και

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΣΤΗΝ ΤΑΝΙΑ ΜΠΟΖΑΝΙΝΟΥ

ΧΑΡΗΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

Ο αναπληρωτής καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης εξηγεί τους λόγους της κακής εκλογικής επίδοσης των ακραίων υποψηφίων που στήριξε ο πρώην πρόεδρος των ΗΠΑ

Γιατί απέτυχε η αντεπιθεση του Ντόναλντ Τραμπ

Ο καθηγητής Χάρης Μυλωνάς

Τους λόγους γιατί δεν υπήρξε «κόκκινο τσουνάμι» την περασμένη Τρίτη και τι σημαίνει αυτό για τις προεδρικές εκλογές του 2024 αναλύει μιλώντας στο «Βήμα» ο κ. Χάρης Μυλωνάς, αναπληρωτής καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Τζορτζ Ουάσιγκτον στις ΗΠΑ.

Γιατί δεν υπήρξε «κόκκινο τσουνάμι»;

«Οι δημοσκοπήσεις δεν συνυπολόγισαν ότι λόγω της πρόσφατης απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ να ανατρέψει το συνταγματικό δικαίωμα στην άμβλωση, που εξόργισε και κινητοποίησε πολλές γυναίκες, η συμμετοχή των γυναικών στις εκλογές θα επηρεαζόταν. Όχι μόνο η συμμετοχή των γυναικών ήταν πολύ πιο μαζική, αλλά και πολλές γυναίκες, που αυτοχαρακτηρίζονται «ανεξάρτητες» στο πλαίσιο της

αμερικανικής πολιτικής ζωής, πήγαν να ψηφίσουν Δημοκρατικούς στη βάση αυτού του θέματος. Μετά τις εκλογές επιβεβαιώθηκε στα exit rolls ότι όντως το θέμα των αμβλώσεων ήταν στο ίδιο επίπεδο ή και σε ορισμένες περιπτώσεις πιο ψηλά στο μυαλό των ψηφοφόρων από τον πληθωρισμό - ενώ προεκλογικά όλοι θεωρούσαν ότι ο πληθωρισμός και η ακρίβεια ήταν το σημαντικότερο πρόβλημα με διαφορά. Το

δεύτερο στοιχείο που ανέκοψε το «κόκκινο τσουνάμι» είναι ότι σε πολλές περιπτώσεις στις προκριματικές εκλογές, όταν υπήρχαν ακραίοι «τραμπικοί» υποψήφιοι που είχαν υποθετήσει το «μεγάλο ψέμα» (σ.σ. ότι ο Τραμπ κέρδισε τις εκλογές του 2020), το Δημοκρατικό Κόμμα επέλεξε στρατηγικά να τους στηρίξει - κυρίως κάνοντας επίθεση στους πιο μετριοπαθείς Ρεπουμπλικανούς υποψηφίους - με τη λογική ότι αν έμπαιναν

Μπαράκ Ομπάμα, Τζο Μπάιντεν και Τζον Φέτερμαν κατά την εκστρατεία των Δημοκρατικών στην Πενσιλβάνια. Ο Φέτερμαν, που κατάφερε να επικρατήσει στην Πολιτεία της Πενσιλβάνια έναντι του Ρεπουμπλικανού υποψηφίου και φίλου του τούρκου προέδρου Ερντογάν Μεχμέτ Οζ, δεσμεύθηκε ότι θα δώσει μάχη για τη θρησκευτική ελευθερία στην Τουρκία, μάχη που περιλαμβάνει και την αναγνώριση της Ορθοδοξίας

θέτως ο Φέτερμαν έχει δεσμευθεί ότι θα δώσει μάχη για τη θρησκευτική ελευθερία στην Τουρκία, μάχη που περιλαμβάνει και την αναγνώριση της Ορθοδοξίας, ενώ έπλεξε και το εγκώμιο του Πατριάρχη Βαρθολομαίου.

Οι Δημοκρατικοί «άντεξαν»

Παρά τις προσπάθειές του να αναδείξει πολλούς «δικούς» του υποψηφίους, ο Τραμπ δεν τα κατάφερε. Πολλοί Ρεπουμπλικανοί τον επικρίνουν πλέον δημόσια, θεωρώντας τον υπεύθυνο για την ήττα του κόμματος στις ενδιάμεσες εκλογές του 2018, στις προεδρικές εκλογές του 2020 και την κάτω του αναμενόμενου επίδοση στις εφεινές ενδιάμεσες εκλογές. Μετά, μάλιστα, τον θρίαμβο του Ρον ΝτεΣάντις, κυβερνήτη της Φλόριδας που επανεξελέγη με 59,4%, ο οποίος φέρεται ότι θα διεκδικήσει το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών για την προεδρία το 2024, με ατζέντα πιο δεξιά από του Τραμπ, οι σύμβουλοι του πρώην προέδρου τον πιέζουν να μην ανακοινώσει την υποψηφιότητά του για τις εκλογές του 2024, την ερχόμενη εβδομάδα, όπως σκόπευε. Οχι τουλάχιστον μέχρι να ξεκαθαρίσει το τοπίο στη Γερουσία. Με δεδομένο το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό δημοτικότητας του Μπάιντεν (42%) και τον πληθωρισμό στο 8,5%, στο υψηλότερο επίπεδο τεσσαρακονταετίας, οι Δημοκρατικοί «άντεξαν». Το γεγονός εξηγείται, σύμφωνα με τον αμερικανικό Τύπο και τον γαλλι-

κό «Monde», από το ότι η κατάργηση του νόμου για τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων σε ομοσπονδιακό επίπεδο, από το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ, λειτούργησε ως «ηλεκτροσόκ» για πολλούς ψηφοφόρους, πρωτίστως γυναίκες. Επιπλέον, κλείνοντας το μάτι στην αριστερή πτέρυγα του κόμματος και τους νέους, ο Μπάιντεν ανακοίνωσε, τον Σεπτέμβριο, μέτρο για τη διαγραφή των φοιτητικών δανείων, ένα μέτρο που αφορά 43 εκατομμύρια ανθρώπους.

Πόλεμος χαρακωμάτων

Το Δημοκρατικό Κόμμα όμως δεν έχει περιθώριο να εφησυχάσει. Όπως σημείωσε ο Ντέιβιντ Σμιθ, ανταποκριτής του «Guardian» στην Ουάσιγκτον, «όπως και το 2020, τα αποτελέσματα των εφεινών ενδιάμεσων εκλογών δεν θα απαλείψουν την πολιτική δυσλειτουργία στην Αμερική. Τα πράγματα περιπλέκονται και πόρρω απέχουν από το να συμβάλουν στην εθνική ενότητα». Ανεξαρτήτως των τελικών αποτελεσμάτων για τη Γερουσία, τα οποία θα κρίνει ίσως ο δεύτερος γύρος των εκλογών στην Τζόρτζια (όπου ο εκλεκτός του Τραμπ, ο Αφροαμερικανός Χέρσελ Γουόκερ, πρώην άσος του ποδοσφαίρου, διαπρύσιος κήρυκας κατά των αμβλώσεων τον οποίο δύο γυναίκες καταγγέλλουν ότι τις ανάγκαζε να προχωρήσουν σε αμβλώση, θα αναμετρηθεί με τον Δημοκρατικό πάστορα Ράφαελ Γουόρντντ, η Αμερική εισέρχεται σε μια εποχή «συγκατοίκησης»

ενός Δημοκρατικού προέδρου και ενός πιθανότατα Ρεπουμπλικανικού Κογκρέσου και σε μια διαίτη «πολέμου χαρακωμάτων».

Η «πικρία» του Τραμπ

Και θα είναι «πόλεμος χαρακωμάτων» διότι «η διαβρωτική επιρροή του Τραμπ στην αμερικανική δημοκρατία», όπως την περιέγραψε ο Ντέιβιντ Ρέμνικ, διευθυντής του «New Yorker», εξακολουθεί να υφίσταται. Διακόσιοι από τους νεοεκλεγέντες Ρεπουμπλικανούς αμφισβητούν τα αποτελέσματα των εκλογών του 2020 όπως ο Τραμπ (που πυροδότησε την εισβολή στο Καπιτώλιο στις 6 Ιανουαρίου 2021), αν δεν τα απορρίπτουν ευθέως. Οι Ρεπουμπλικανοί σύρονται στον τραμπισμό, στοιχείο του οποίου είναι η πικρία του Τραμπ «επειδή του έκλεψαν την εξουσία». Και όπως σημείωσε ο αρθρογράφος του «Atlantic» Τομ Νίκολς, «η πικρία πουλάει». Η «πικρία» υποδαυλίζει την πόλωση, την οποία καλλιεργεί το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Αν σε αυτή προστεθεί και η στάση του Ιλον Μασκ, νέου ιδιοκτήτη του Twitter, υπέρ των Ρεπουμπλικανών, οι Δημοκρατικοί θα πρέπει να μοχθήσουν για να μην επικρατήσει χάος στο Κογκρέσο, στη χώρα και για να μη διαλυθούν οι διεθνείς συμμαχίες που ο Μπάιντεν επί δύο χρόνια προσπαθούσε να ξαναχτίσει (και να ενισχύσει εν όψει της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία) στην προσπάθειά του να πείσει τον κόσμο ότι η δημοκρατία στην Αμερική δεν κινδυνεύει.

ΑΝΑΛΥΣΗ

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΚΗΝΙΚΟ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΤΑΛΗ

Με το τελικό αποτέλεσμα των ενδιάμεσων αμερικανικών εκλογών να αναμένεται στις 6 Δεκεμβρίου (όπου στην επαναληπτική εκλογή της Τζόρτζια θα κριθεί αν το Δημοκρατικό Κόμμα

θα διατηρήσει την πλειοψηφία στη Γερουσία, έχοντας απολέσει ήδη την πλειοψηφία στη Βουλή), ένα νέο πολιτικό σκηνικό διαμορφώνεται στις ΗΠΑ. Ταυτόχρονα όμως τώρα διαγράφεται και ένα νέο σκηνικό διεθνώς, μετά την αποχώρηση των ρωσικών στρατευμάτων από τη Χερσόνα της Ουκρανίας και τις πληροφορίες για το ενδεχόμενο πιθανών διαπραγματεύσεων Κιέβου - Μόσχας. Ενώ ο πρόεδρος Μπάιντεν συναντάται αυτή την εβδομάδα με τον πρόεδρο της Κίνας Σι Τζινπίνγκ στη σύνοδο των G20 στο Μπαλί. Και το ερώτημα είναι αν θα προκύψει κάτι θετικό από όλα αυτά, σε ένα εξαιρετικά επιβαρυνμένο διεθνές περιβάλλον.

Το μόνο βέβαιο προς το παρόν είναι ότι η περιώνυμη απειλή του «κόκκινου κύματος» στις ΗΠΑ δεν πραγματοποιήθηκε και κυρίως έπεσαν τα φτερά του αμφιλεγόμενου Ντόναλντ Τραμπ, καθώς μάλιστα ανερχόμενος αστέρας των Ρεπουμπλικανών αναδεικνύεται τώρα ο κυβερνήτης της Φλόριδας Ρον ΝτεΣάντις. Και αναμένεται σκληρή εσωκομματική κόντρα για την ανάδειξη του υποψηφίου για την προεδρία. Όπως επίσης αναμένεται και ποια θα είναι τα περιθώρια διακυβέρνησης του Μπάιντεν, αν τελικά χάσει και τη Γερουσία. Γεγονός που θα έχει, όπως είναι ευνόητο, άμεση επιρροή και στη διεθνή παρουσία των ΗΠΑ, ιδιαίτερα αυτή την εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο. Ο ίδιος πάντως φάνηκε ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα της περασμένης Τρίτης και με ενισχυμένο το κύρος θα συναντηθεί με τον Σι στο Μπαλί, αναζητώντας, όπως είπε, να διευκρινίσει ποιες είναι οι «κόκκινες γραμμές» του Πεκίνου στις σχέσεις με την Ουάσιγκτον, η οποία, κατά τον Μπάιντεν, δεν επιδιώκει τη σύγκρουση αλλά τον υγιή ανταγωνισμό. Ξεκαθαρίζοντας πάντως ότι οι ΗΠΑ θα προστατεύσουν την Ταϊβάν αν δεχθεί επίθεση από την Κίνα.

Και ενώ η Κίνα τηρεί μια απόσταση ασφαλείας στις σχέσεις της με τη Ρωσία, ως προς τον πόλεμο της Ουκρανίας, η Μόσχα ανακοίνωσε αιφνιδίως ότι αποσύρει τα στρατεύματά της από τη Χερσόνα, μια στρατηγικής σημασίας πόλη της Ουκρανίας και μοναδική περιφέρεια που είχε καταλάβει από την έναρξη της εισβολής. Αυτό σημαίνει ότι θα αποχωρήσουν εξ ολοκλήρου από την περιοχή δυτικά του ποταμού Δνείπερου 40.000 άνδρες. Και το ερώτημα είναι αν αυτό αποτελεί μια νίκη των ουκρανικών δυνάμεων ή έναν πιθανό τακτικό ελιγμό. Ο,τι και αν σημαίνει, πάντως, κυκλοφόρησαν και πάλι οι φήμες για το ενδεχόμενο παρασκηνιακών διαβουλεύσεων μεταξύ των δύο πλευρών για τον τερματισμό των εχθροπραξιών και την εξεύρεση διπλωματικής λύσης, τη στιγμή που τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη αυξάνεται η δυσφορία για τη συνεχή στρατιωτική ενίσχυση του Ζελένσκι. Και πάντως οι επερχόμενοι Ρεπουμπλικανοί στην Ουάσιγκτον έχουν εκφραστεί ανοιχτά κατά της συνεχιζόμενης αυτής βοήθειας. Ας ελπίσουμε λοιπόν ότι σύντομα θα φανεί πού θα καταλήξουν όλα αυτά.

ο Μιτς Μίτσελ, επικεφαλής των Ρεπουμπλικανών στη Βουλή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο Μεχμέτ Οζ, τουρκικής καταγωγής και διπλής υπηκοότητας (αμερικανικής και τουρκικής) γιατρός «ητλαστέρας», ο οποίος ηττήθηκε στην Πενσιλβάνια από τον Δημοκρατικό, αναπληρωτή κυβερνήτη της Πολιτείας, Τζον Φέτερμαν. Η ήττα του Οζ αφορά και την Ελλάδα, καθώς ο εκατομμυριούχος γιατρός δεν έκρυψε τη στενή του σχέση με τον Ταγίπ Ερντογάν. Αντι-

αυτοί οι ακραίοι «τραμπικοί» υποψήφιοι απέναντι στους Δημοκρατικούς υποψηφίους στις ενδιάμεσες εκλογές της περασμένης Τρίτης, αυτό θα ευνοούσε τους Δημοκρατικούς. Ήταν μια αμφιλεγόμενη στρατηγική, που επικρίθηκε γενικά αλλά και εντός του Δημοκρατικού Κόμματος, αλλά σε πολλές περιπτώσεις απέδωσε. Εν τέλει οι «τραμπικοί» υποψήφιοι συμμετείχαν σε μια διαδικασία που ουσιαστικά υπονόμωσαν με τον λόγο τους. Ο τρίτος λόγος είναι γιατί το θέμα της δημοκρατίας και των θεσμών, όπως το έθεσε ο πρόεδρος Μπάιντεν (σ.σ. ότι η αμερικανική δημοκρατία ήταν ένα από τα διακυβεύματα των εκλογών της περασμένης Τρίτης), είναι ένα θέμα με το οποίο συμφωνούν πολλοί Ρεπουμπλικανοί. Δηλαδή, μέσα στο Ρεπουμπλικανικό Κόμμα υπάρχει ένα ρήγμα που ξεχωρίζει εκείνους που υποστηρίζουν τυφλά τον Τραμπ από τους Ρεπουμπλικανούς αρχόν, που είναι Ρεπουμπλικανοί επειδή συμμερίζονται συγκεκριμένες αρχές, όπως ο Μιτ Ρόμνι και η Λιζ Τσέινι, και όχι λόγω τυφλής πίστης στο πρόσωπο του

Τραμπ – ανάμεσα στις αρχές αυτές είναι ο σεβασμός του Συντάγματος και των νόμων. Αυτοί είτε υποστήριξαν Δημοκρατικούς είτε δεν υποστήριξαν «τραμπικούς» υποψηφίους που προωθούσαν το «μεγάλο ψέμα». Τέλος, έπαιξαν ρόλο τα δημοψηφίσματα που διοργανώθηκαν παράλληλα με τις εκλογές και κινητοποίησαν τμήματα του πληθυσμού που διαφορετικά μπορεί να μην πήγαιναν τόσο μαζικά να ψηφίσουν, όπως νέοι που πήγαν να ψηφίσουν για το θέμα των αμβλώσεων ή της νομιμοποίησης της κάνναβης που τέθηκαν σε δημοψήφισμα σε ορισμένες Πολιτείες. Αυτά σε συνδυασμό με το ότι ο Μπάιντεν δεν είναι μια διχαστική προσωπικότητα, δεν είναι ένας πολωτικός υποψήφιος που θα κινητοποιούσε ίσως περισσότερο τη βάση του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος σε ταυτοτικό επίπεδο. Ο μέσος Ρεπουμπλικανός δεν νιώθει να «προκαλείται» από την εικόνα του Μπάιντεν, ενός λευκού ηλικιωμένου άνδρα που είναι καθολικός και μεγάλωσε στο Σκράντον της Πενσιλβάνια.

Τι μας λένε τα αποτελέσματα των ενδιάμεσων εκλογών για τις προεδρικές του 2024;

«Ο Τραμπ βγαίνει πιο αποδυναμωμένος, αν και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι προτίθεται να είναι υποψήφιος. Ενας από τους λόγους της αποδυναμώσής του είναι ότι ενδυναμώθηκε ένας από τους σίγουρους αντιπάλους του, ο Ρον ΝτεΣάντις. Άλλος ένας λόγος είναι ότι ο Μάικ Πενς, που και αυτός φαίνεται ότι θα είναι στην κούρσα, θα προσπαθήσει να κεφαλαιοποιήσει το ρήγμα που προανέφερα στο Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, τονίζοντας ότι εκείνος σεβάστηκε το Σύνταγμα και τους νόμους και όταν ήρθε η ώρα (σ.σ. η εισβολή στο Καπιτώλιο την 6η Ιανουαρίου) έκανε το σωστό. Ο Πενς θα περάσει το μήνυμα ότι είναι ικανός να φέρει πίσω στο κόμμα όλους αυτούς που έχουν απογοητευτεί – καθώς, όπως έδειξαν οι ενδιάμεσες εκλογές, πολλές σημαντικές κούρσες χάθηκαν από τους «τραμπικούς» υποψηφίους».